

Tariffnemnda
Postboks 4720 Torgard
7468 TRONDHEIM

Vår dato: 18.02.2021
Deres dato: 08.12.2020
Vår referanse: NM
Deres referanse: 2020/14

og via e-post til post@nemndene.no

Høring – begjæring om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringen

Innledning

Det vises til Tariffnemndas høringsbrev knyttet til begjæring om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringen. Fristen for å inngi hørings svar er 26. februar 2021. Dette høringsbrev er inngitt på vegne av NHO og tilsluttede landsforeninger.

NHO vil innledningsvis påpeke at vi er opptatt av ordnede arbeidsforhold og at en allmenngjøring innen rammene av allmenngjøringsloven, herunder Norges EØS-rettslige forpliktelser, i enkelte tilfeller kan være et hensiktsmessig virkemiddel.

Allmenngjøringsloven stiller krav til dokumentasjon for at utenlandske arbeidstakere utfører arbeid på vilkår som er samlet sett dårligere enn gjeldende tariffavtale mv., jf. § 5. NHO vil fremheve at Tariffnemnda har en *fakultativ* adgang til å beslutte allmenngjøring, noe som innebærer at nemnda må vurdere behovet for allmenngjøring og forholdsmessigheten av det enkelte vedtak sett i forhold til den foreliggende dokumentasjonen.

Særskilte merknader til begjæringen fra LO - ansiennitet

Innledning

Tariffnemnda har tidligere hatt en klar og konsekvent praksis om at det skal være samsvar mellom den vedtatte allmenngjøringsforskriften og den underliggende tariffavtalen. I tilfeller hvor partene i den underliggende tariffavtalen er uenige om tolkningen av tariffavtalen, har Tariffnemnda latt være å ta stilling til tolkningsspørsmålet. Tariffnemnda har hatt tillitt til at partene i arbeidslivet avklarer forståelsen av tariffavtalen enten gjennom enighet eller gjennom etablerte ordninger for tvisteløsning. NHO er opptatt av at Tariffnemndas praksis også fremover skal være basert på tillit til partene i arbeidslivet.

Begjæringen

Begjæringen fra LO – slik den er referert i høringsbrevet fra Tariffnemnda – er problematisk på flere punkter. Etter begjæringen foreslår LO følgende regulering av lønnsbestemmelser for ferie- og innhøstningshjelp:

"§ 3 Lønnsbestemmelser

a) Ferie- og innhøstingshjelp

Arbeidstakere under 18 år:	106,15
Over 18 år: nybegynner inntil 12 uker:	126,15
Over 18 år: 12–24 uker (3–6 md.)	131,65

All relevant praksis innenfor gartneri, hagebruk og landbruk skal medregnes i beregningen av lønnsansiennitet. Arbeidstakere over 18 år som har lønnsansiennitet utover 6 md skal ha lønn som ufaglært fast ansatt, jf. § 3 b)."

Det som foreslås regulert er etter NHOs oppfatning ikke i samsvar med det som følger av Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene 2020-2022. For det første foreslår man å allmenngjøre regelen om beregningen av ansiennitet for fast ansatte og ansatte med tidsbegrensede arbeidsforhold for ferie- og innhøstningshjelp og for det andre foreslår man en ordlyd som ikke er i samsvar overenskomsten. Dersom Tariffnemnda allmenngjør tariffavtalen slik begjæringen legger opp til vil det oppstå store forskjeller mellom forskriften og den underliggende tariffavtalen.

Dagens allmenngjøringsforskrift og den underliggende regulering av ansiennitet

I dagens allmenngjøringsforskrift fremgår lønnsbestemmelsene av § 3. Etter denne bestemmelsen varierer lønnsatsen med ansettelsestidens lengde, henholdsvis inntil 12 uker og mellom 12-24 uker. Allmenngjøringsforskriften har imidlertid ikke regulert hvordan ansienniteten beregnes, til tross for at den underliggende tariffavtalen (Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene 2018 – 2020) hadde tre ulike regler/regelsett om beregning om lønnsansiennitet. Regelsettene var:

- § 3.5.3 godskrivning av praksis – fast ansatte
- § 3.5.4 godskrivning av praksis – tidsbegrensede arbeidsforhold
- § 3.2.1 lønnsansiennitet for ferie- og innhøstingshjelp

Endring av reguleringen av ansiennitet ved tariffoppgjøret i 2020

Ved tariffoppgjøret i 2020 ble reglene om ansiennitet endret ved at de to første punktene ble slått sammen – og bygget ut – og flyttet til et nytt punkt § 3-5. Reglene om lønnsansiennitet for ferie- og innhøstningshjelp ble imidlertid beholdt uendret i § 3-2.

Den nye § 3-5 i Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene 2020-2022 lyder slik:

"§ 3-5. Lønnsansiennitet

3.5.1 Førstegangstjeneste

Avtjent førstegangstjeneste i forsvaret og pålagt tjeneste som sivilarbeider skal godskrives som lønnsansiennitet ved ansettelse i første stilling etter avsluttet tjeneste.

3.5.2 Svangerskap

Arbeidstakere som har permisjon i forbindelse med svangerskap/fødsel og adopsjon, opparbeider lønnsansiennitet i inntil 1 år, såfremt arbeidstaker oppebærer rett til fødselspenger eller adopsjonspenger etter folketrygdloven §§ 14-4 og 14-14.

3.5.3 Godskrivning av praksis – fastansatte og ansatte med tidsbegrensede arbeidsforhold. All relevant praksis innenfor gartneri, hagebruk og landbruk skal medregnes i beregningen av lønnsansiennitet. Likeverdig og/eller annen praksis eller utdanning som har betydning for stillingen godskrives etter avtale og tas med ved beregning av lønnsansiennitet ved ansettelsen.

Bestemmelsen i lønnsansiennitet for ferie- og innhøstningshjelp fremgår – som nevnt ovenfor – i uforandret form av § 3-2 punkt 3.2.1, hvor det heter:

"Ferie- og innhøstningshjelp opparbeider personlig lønnsansiennitet.

Ansettelse av ferie- innhøstningshjelp på begynnersats begrenses til arbeid av inntil 12 ukers varighet pr. kalenderår.

Ved opparbeidet ansiennitet utover ovennevnte (6 mnd.) går arbeidstakeren over på tariffens begynnerlønn for fast ansatte over 18 år."

Forslaget: Kryssbruk av ansiennitetsregler og omformulering av overenskomstens ordlyd

Den første setningen i forslaget til allmenngjøring i § 3 a) er tilsvarende første setning av overenskomsten § 3-5 punkt 3.5.3 – altså setningen "[a]ll relevant praksis innenfor gartneri, hagebruk og landbruk skal medregnes i beregningen av lønnsansiennitet." Denne setningen gjelder etter overenskomstens ordlyd bare for fast ansatte og for ansatte med tidsbegrensede arbeidsforhold. Det er gitt andre regler for beregningen når det gjelder ferie- og innhøstningshjelp. Forslaget går altså ut på å "allmenngjøre" en regel som overenskomsten ikke opererer med for ferie- og innhøstningshjelp.

Den andre setningen i forslaget til allmenngjøring i § 3 a) lyder:

"Arbeidstakere over 18 år som har lønnsansiennitet utover 6 md skal ha lønn som ufaglært fast ansatt, jf. § 3 b)."

Overenskomstens regulering i § 3-2 punkt 3.2.1 lyder:

"Ved opparbeidet ansiennitet utover ovennevnte (6 mnd.) går arbeidstakeren over på tariffens begynnerlønn for fast ansatte over 18 år."

Etter NHO og NHO Mat og Drikkes oppfatning er det ikke heldig å allmenngjøre en annen ordlyd enn den som følger av den underliggende overenskomst, med mindre helt spesielle omstendigheter gjør det nødvendig. Det er heller ikke heldig å allmenngjøre bare et utvalg av regelsettene, i det det vil lede til spørsmål om det er en bevisst forskjellig regulering enn den underliggende overenskomst.

Dersom det i det hele tatt skal foretas allmenngjøring av reglene om lønnsansiennitet, er det NHO og NHO Mat og Drikkes oppfatning at hele bestemmelsen om lønnsatser for ferie- og innhøstingshjelp, herunder avsnittene som omhandler ansiennitet, må allmenngjøres. Reglene om lønnsansiennitet for ferie- og innhøstingshjelp står imidlertid i sammenheng med reguleringen av lønnsansiennitet i overenskomsten § 3-5, og også den må i så fall allmenngjøres i sin helhet. Det er bare på denne måten man kan unngå at forskriften og overenskomsten tolkes ulikt.

Særskilte merknader til begjæringen fra LO - røktere og avløsere i fast turnus - helg- og helligdagstillegg

Etter begjæringen foreslår LO følgende regulering av bestemmelsen for røktere og avløsere i fast turnus:

"3.3.1 Røktere og avløsere i fast turnus

Tidspunktet for ikrafttredelsen av godtgjørelsen for helgearbeid under dagens bokstav a og b som i dag gjelder fra lørdag kl.13 .00 til søndag kl. 24.00, endres til fra lørdag kl. 00.00 til søndag kl.24.00, jf. bokstav c."

NHO og NHO Mat og Drikke synes at ordlyden i Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæring § 3.3 punkt 3.3.1 skal reguleres ordrett inn i ny forskrift § 3 d), med de endringer som ble fremforhandlet mellom partene under lønnsoppgjøret 2020. Når det gjelder utkastet til forskrift, skal også punkt 2 under bokstav d) endres til "mellom klokken 00.00 og 24 jul- og nyttårsaften" slik at ny forskriftsbestemmelse blir lydende:

"Røktere og avløsere i fast turnus – helg og helligdagstillegg

Det betales et tillegg på 25 % pr. arbeidet time

- a) mellom kl. 00.00 lørdager og kl. 24.00 søndag
- b) mellom kl. 00.00 og kl. 24.00 jul- og nyttårsaften
- c) mellom kl. 00.00 og kl. 24.00 på bevegelige helligdager og 1. og 17. mai."

Med vennlig hilsen

Næringslivets Hovedorganisasjon

Område Arbeidsliv

Nina Melsom

Direktør